

16. března 2006

Základní tendence

Vývoj ekonomiky v roce 2005 se vyznačoval vysokým tempem přírůstků HDP, doprovázeným výraznou strukturální změnou v tvorbě zdrojů HDP i jejich užití. Změna dosavadních tendencí ve vztahu mezi spotřebou a akumulací vedla k větší vyváženosti základních proporcí. Podstatně více zpomalil růst výdajů na tvorbu hrubého kapitálu než spotřebitelských výdajů domácností. Došlo k převýšení vývozu nad dovozem zboží a značné meziroční změně čistého vývozu.

Historicky největší růst ekonomiky se uskutečnil v nízkoinflačním prostředí, když inflace byla nižší při posilování devizového kurzu CZK. k čemuž nejvíce přispěly výsledky zahraničního obchodu zbožím. Vývoj zahraničně ekonomických vztahů byl klíčovým jevem vysokého a zrychlujícího se růstu HDP a rozhodujícím činitelem zlepšení souhrnné ekonomické pozice, které se projevilo ve snížení rozsahu vnitřní a vnější nerovnováhy.

K tomu patří růst počtu pracovníků a snížení míry nezaměstnanosti, výrazný pokles schodku státního rozpočtu ve vztahu k HDP, převýšení domácí efektivní nabídky nad domácí realizovanou poptávkou, růst míry hrubých národních úspor a značné snížení míry financování tvorby hrubého kapitálu z vnějších zdrojů. Došlo zároveň k významnému snížení schodku běžného účtu platební bilance v poměru k HDP, zejména díky přebytku ve zbožových operacích, k poklesu čistých výpůjček ze zahraničí v důsledku snížení salda národních běžných transakcí s nerezidenty a ke zlepšení mezinárodní investorské pozice ČR.

V dobrém ekonomickém výkonu všech základních odvětví mělo mimořádnou úlohu strojírenství nejen při vytváření potřebných vývozních zdrojů, nýbrž i při uspokojování rostoucí poptávky domácností po předmětech dlouhodobé spotřeby a poptávky po výrobcích investiční povahy.

Negativním jevem bylo zhoršení reálných směnných relací, které vedlo ke značným obchodním ztrátám při zahraničně obchodní směně a v důsledku toho k podstatně nižšímu růstu hrubého národního produktu než HDP. Větší snížení cen vývozu než dovozu mělo za důsledek, že na hmotnou jednotku dovozu bylo nutno vyvézt více ve hmotě. Přesto kupní síla vývozu rostla rychleji než náročnost dovozu na zdroje vyprodukované vývozem.

Pohyb cen vybraných průmyslových komodit a potravin na světových trzích, zejména vysoký růst cen ropy a zemního plynu, vytvořil novou, podstatně vyšší hladinu cen těchto výrobků a zhoršil tak vnější podmínky vývoje české ekonomiky. Neměl však negativní dopad na ekonomiku a neprojevil se ve zvýšení pohybu vnitřních cen ani ve snižování výkonnosti zpracovatelského průmyslu.